

Verhuizen forensische zorg

Feitenrelaas en bureauonderzoek - samenvatting

In opdracht van:

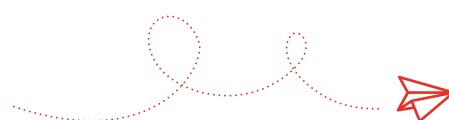
Gemeente Zeist

Plaats, datum:

Rotterdam, 31 januari 2025

Status:

Definitief 1.0

Inhoudsopgave

1. Samenvatting	4
1.1 Impasse op de Willem Arntszhoeve	4
1.2 Onafhankelijk onderzoek	4
1.3 Methodologie	4
1.4 Feitenrelaas: een geleidelijk steeds groter wordend probleem	4
1.5 De nadruk op het gewenste gebruik van de Willem-Arntszhoeve verschuift naar wonen	5
1.6 Partijen rekenen steeds vaster op een vertrek van Fivoor, ook privaatrechtelijk	5
1.7 Terwijl de opties om een alternatieve locatie te vinden afnemen	5
1.8 De inspanningen van Altrecht en Fivoor om een nieuwe locatie te vinden	6
1.9 32 alternatieve locaties voor Fivoor zijn onderzocht	6
1.10 De dominante reden waarom locaties afvallen, is omdat gemeenten niet meewerken aan het vestigen van Fivoor	7
1.11 Escalatie: Fivoor zoekt externe hulp	8
1.12 Hoe zorgvuldig is Fivoor te werk gegaan?	8
1.13 Observaties: de inspanningen komen relatief laat op gang	8
1.14 De andere partijen blijven op armlengte afstand	9
1.15 Bureau studie naar potentiële locaties	9
1.16 Conclusie: geen tekort aan ruimtelijk geschikte locaties, wel een absolute schaarste aan locaties waar Fivoor zich kan vestigen zonder de actieve medewerking van de betreffende gemeente	10
1.17 Advies: strategie voor het vervolg	11
1.18 Een individuele opgave	11
1.19 Een gezamenlijke opgave	11
1.20 Een regionale opgave	12
1.21 Stappenplan	12
2. Actuele stand van zaken per januari 2025	13

1. Samenvatting

1.1 Impasse op de Willem Arntszhoeve

De beoogde herontwikkeling van de Willem Arntszhoeve is in een impasse geraakt, doordat het tot nu toe niet is gelukt een nieuwe locatie te vinden voor de forensische zorgprogramma's van Fivoor. De betrokken partijen die al geruime tijd samenwerken aan de herontwikkeling van de Willem Arntszhoeve (Altrecht, BPD, Gemeente Zeist, Fivoor) hebben begin 2024 de bestuurlijke overleggen over het verplaatsen van Fivoor geïntensiveerd. Een van de uitkomsten van dit overleg was dat partijen met elkaar afspraken dat er een onafhankelijk onderzoek gedaan zou moeten worden naar de verplaatsingsmogelijkheden van de forensische zorg van Fivoor.

1.2 Onafhankelijk onderzoek

Gemeente Zeist heeft op 24 juli 2024 aan Rebel opdracht verleend voor een onafhankelijk onderzoek, dat zich richt op de vraagstelling zoals door de betrokken partijen gezamenlijk geformuleerd:

1. Wat is er vanaf 2015 tot op heden door Altrecht en Fivoor ondernomen om de verplaatsing van Fivoor te effectueren? (Feitenrelaas dat ingaat op proces, onderzochte verplaatsingsopties, zorgvuldigheid, redenen waarom locaties zijn afgevallen).
2. Het uitvoeren van een bureaustudie naar locaties die ruimtelijk en programmatisch voldoen aan het programma van eisen van Fivoor en daarmee alsnog perspectief bieden op een verplaatsing van de Willem Arntszhoeve.
3. Het in contact treden met het Rijk / Rijksvastgoedbedrijf om nogmaals te bespreken of zij mogelijke locaties kunnen aandragen die bij het Rijk / RVB in bezit zijn en kansrijk zijn.
4. Het aangeven welke stappen gezet dienen te worden om de gevonden locaties nader te onderzoeken en in gebruik te gaan nemen door Fivoor.

1.3 Methodologie

Voor het feitenrelaas leverden Gemeente Zeist, Altrecht en Fivoor de benodigde informatie aan op basis van een informatieverzoek van Rebel. De bureaustudie naar potentieel geschikte locaties is uitgevoerd met de beperking dat geen contact kon worden gelegd met de eigenaren van deze locaties of de gemeenten waarin de locaties zijn gelegen. Het bureauonderzoek naar locaties is daardoor uitsluitend gebaseerd op informatie die uit publieke bronnen kon worden verkregen. Op 17 september 2024 is aan het bestuurlijk overleg van partijen een presentatie van de bevindingen gegeven. Per 18 september 2024 was de inhoud van het rapport grotendeels afgerond. Het bestuurlijk overleg heeft vervolgens gevraagd een vervolgstap te zetten, en de meest kansrijke locaties verder te verkennen. Op 20 januari 2025 is het laatste hoofdstuk 'Actuele stand van zaken per januari 2025' toegevoegd. Het rapport is vervolgens per 31 januari 2025 opgeleverd.

1.4 Feitenrelaas: een geleidelijk steeds groter wordend probleem

Uit het feitenrelaas wordt duidelijk hoe het ontbreken van een herhuisvestingslocatie voor Fivoor geleidelijk een steeds groter probleem wordt voor de gebiedsontwikkeling Willem Arntszhoeve.

1.5 De nadruk op het gewenste gebruik van de Willem-Arntszhoeve verschuift naar wonen

Eenzijds komt dit doordat de nadruk op het gewenste gebruik van de Willem Arntszhoeve stap voor stap verder verschuift naar wonen. De gebiedsvisie uit 2017 is gemaakt in de veronderstelling (maar zonder de garantie) dat de forensische zorg zal vertrekken, en spreekt van 'ontwikkelvelden' waar ook ruimte is voor maatschappelijke functies. In de later gemaakte (ontwerp) bestemmingsplannen voor de Historische Middenas en het Noordelijke- en Zuidelijke ontwikkelveld is er definitief geen ruimte opgenomen voor zorgfuncties van de omvang en het karakter zoals Fivoor die exploiteert.

1.6 Partijen rekenen steeds vaster op een vertrek van Fivoor, ook privaatrechtelijk

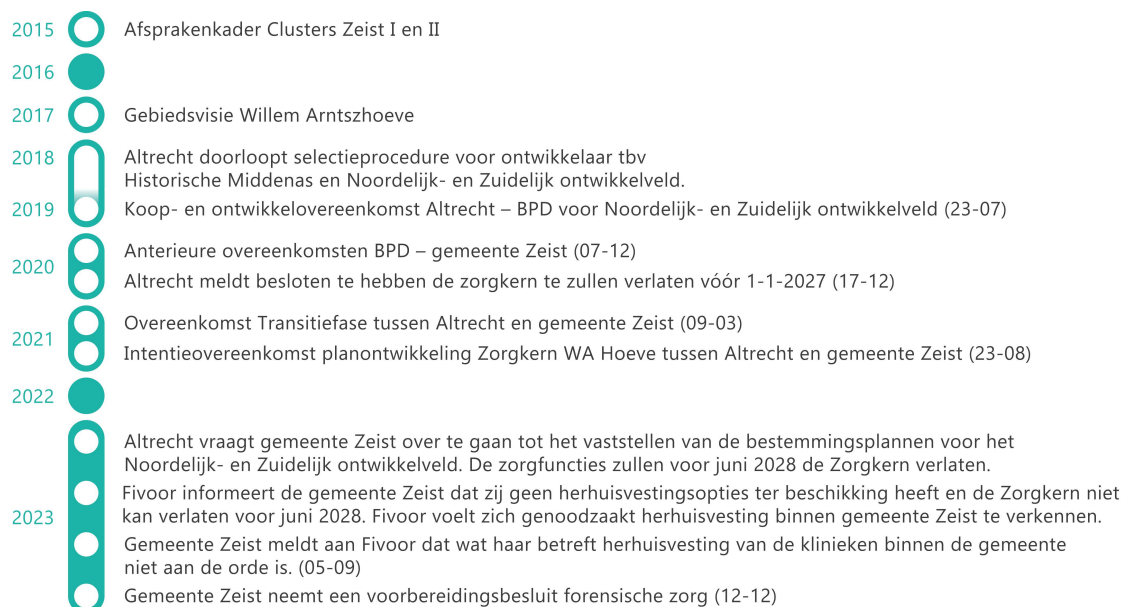
Ook privaatrechtelijk is het vertrek van Fivoor een steeds vaster omlijnd onderdeel van de plannen voor de Willem Arntszhoeve. Altrecht selecteert BPD als partner voor de herontwikkeling op basis van een grondbod waarin het vertrek van de forensische zorg als voorwaarde is opgenomen. Dat bod wordt door Altrecht geaccepteerd en door BPD en Altrecht gezamenlijk vastgelegd in een koopovereenkomst.

1.7 Terwijl de opties om een alternatieve locatie te vinden afnemen

Tegelijkertijd zijn er ontwikkelingen in de maatschappelijke en bestuurlijke omgeving waardoor de mogelijkheden voor Altrecht en Fivoor om een alternatieve locatie voor Fivoor te vinden, aanmerkelijk worden beperkt. Het misdrijf waarbij Anne Faber in 2017 om het leven wordt gebracht is een schok voor de samenleving en leidt tot grote spanningen tussen Fivoor en haar omgeving. Dit compliceert ook de bestuurlijke verhoudingen tussen Fivoor en gemeente Zeist en andere gemeenten in de regio. Dit is mede aanleiding voor de brief van 9 mei 2019 waarin de concernmanager van gemeente Zeist namens de burgemeester het mondeling verwoordde standpunt bevestigt geen medewerking te zullen verlenen aan huisvesting van de forensische en hoogintensieve zorg van Fivoor binnen de gemeente. De achtergrond daarbij is dat de burgemeester van opvatting was dat Fivoor op de huidige locatie moest waarmaken hoe zij het vertrouwen binnen de Dolderse samenleving kan terugwinnen en (het gevoel van) de veiligheid kan herstellen. Het in deze brief geformuleerde standpunt heeft rechtstreeks effect op de hoeveelheid opties die voor Fivoor open staan om een nieuwe locatie te vinden. Zo deelt de gemeente deze brief ook met het Rijksvastgoedbedrijf, die dit standpunt meeweegt in haar besluit om de locatie Almata in Zeist, niet aan Fivoor te gunnen (*Brief van Rijksvastgoedbedrijf aan Fivoor, gedateerd 27 augustus 2019*). En ook hierna heeft de brief effect, doordat Fivoor naar aanleiding van deze brief afziet van deelname in de verkoopprocedures van enkele objecten van rijksvastgoed binnen de gemeente Zeist, overigens zonder deze locaties voor besluitvorming aan gemeente Zeist voor te leggen.

De mogelijkheden voor Fivoor en Altrecht om alternatieve locaties te vinden worden later nog verder gereduceerd door de voorbereidingsbesluiten die gemeenten De Bilt en Zeist nemen. Met name het voorbereidingsbesluit van gemeente Zeist komt hard aan voor Altrecht en Fivoor, omdat hiermee een alternatieve locatie die Altrecht in eigendom heeft, en waar de zorg van Fivoor in het dan geldende bestemmingsplan past (het Sanatoriumterrein), in de ogen van Altrecht en Fivoor wegvalt. Het is niet moeilijk voor te stellen dat juist het bestaan van deze optie een rol heeft gespeeld bij het besluit van Altrecht om de koopovereenkomst met BPD aan te gaan op basis van het uitgangspunt dat alle zorg de locatie zal verlaten (*Dat deze terugvaloptie daadwerkelijk een rol speelde bij het genoemde besluit*

is terug te lezen in het verslag van een overleg tussen Altrecht en Fivoor over Herhuisvesting functies Fivoor uit Den Dolder op 21 april 2020).

Figuur 1: Tijdslijn van beslissingen die invloed hebben op de zoektocht naar een nieuwe locatie voor Fivoor

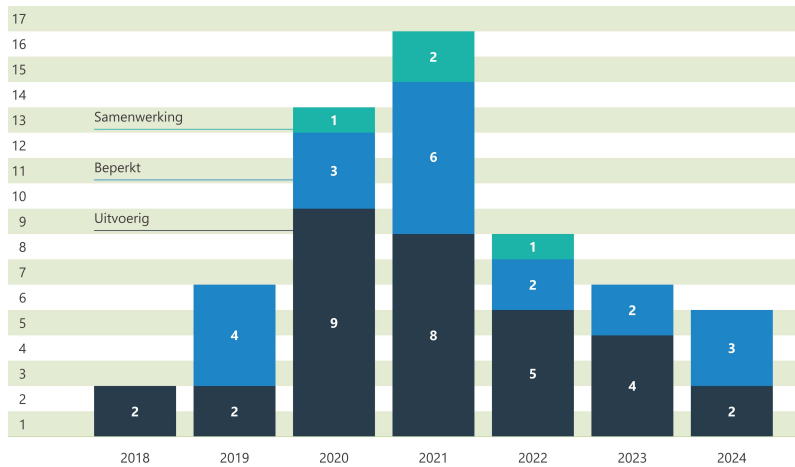
1.8 De inspanningen van Altrecht en Fivoor om een nieuwe locatie te vinden

Uit het dossier blijkt dat binnen Altrecht en Fivoor, door de jaren heen, zowel medewerkers als bestuurders, serieuze tijd en moeite hebben geïnvesteerd in het zoeken naar een geschikte nieuwe locatie. Ook extern zijn werkzaamheden weggezet, onder meer bij een bouwadviesbureau, vastgoedadviseurs en architectenbureaus, die diverse locatieanalyses hebben uitgevoerd, biedingen hebben voorbereid, en plannen hebben getekend.

1.9 32 alternatieve locaties voor Fivoor zijn onderzocht

In totaal hebben Altrecht en Fivoor gezamenlijk 35 opties voor het verhuizen van de zorg van Fivoor onderzocht. 32 daarvan hadden betrekking op een nieuwe locatie voor de zorg. Drie opties waren meer algemene verkenningen om te komen tot samenwerking. 19 van de 32 onderzochte alternatieve locaties zijn serieus tot zeer uitvoerig verkend. Dat houdt in dat Fivoor ten minste heeft verkend of de functies ruimtelijk in te passen zijn en of het gebruik in het bestemmingsplan zou passen en/of een vergunning verkregen zou kunnen worden. In een enkel geval is een bod uitgebracht (niet geaccepteerd) op een locatie of een optie genomen op verwerving (en weer losgelaten vanwege een voorbereidingsbesluit van de betreffende gemeente). De overige 13 locaties zijn niet uitvoerig onderzocht, maar zijn op basis van een korte analyse afgevalen, bijvoorbeeld omdat de locatie buiten het door Fivoor gehanteerde zoekgebied ligt.

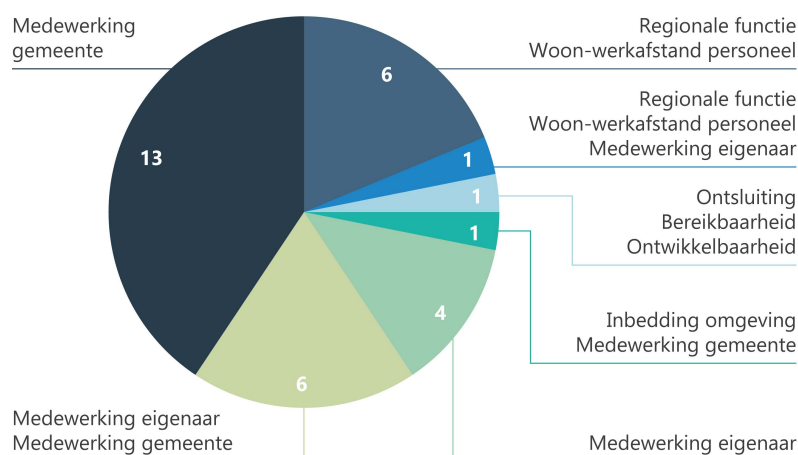
De inspanningen van Altrecht en Fivoor hebben plaatsgevonden in de periode 2018 tot 2024, waarbij de jaren 2020-2021 de meest intensieve inspanningen zagen in aantallen locaties. In 2022 en 2023 waren de inspanningen van Fivoor gericht op een beperkter aantal locaties, die als kansrijk werden gezien, en waarvoor Fivoor om die reden intensievere inspanningen leverde.

Figuur 2: Zoektocht uitgezet in de tijd: het aantal locaties dat Altrecht en Fivoor onderzochten en de jaren waarin de locaties onderzocht werden. NB: het onderzoek naar sommige locaties besloeg meerdere jaren, daarom tellen de aantallen locaties die zijn bestudeerd per jaar op tot een getal dat groter is dan 32.

1.10 De dominante reden waarom locaties afvallen, is omdat gemeenten niet meewerken aan het vestigen van Fivoor

Van het totaal van 33 onderzochte locaties was 20 keer het feit dat de gemeente niet mee zou werken aan herhuisvesting, de reden waarom Fivoor de locatie terzijde schoof. Drie keer speelde dat mee, maar was het niet het doorslaggevende argument. In acht gevallen is het niet onderzocht (die locaties waren al eerder afgevallen) en in een enkel geval was de gemeente bereid tot medewerking. Deze locatie lag echter buiten de regio waarin Fivoor werkzaam is, waardoor Fivoor tot de conclusie kwam dat verhuizing naar die locatie te risicovol zou zijn.

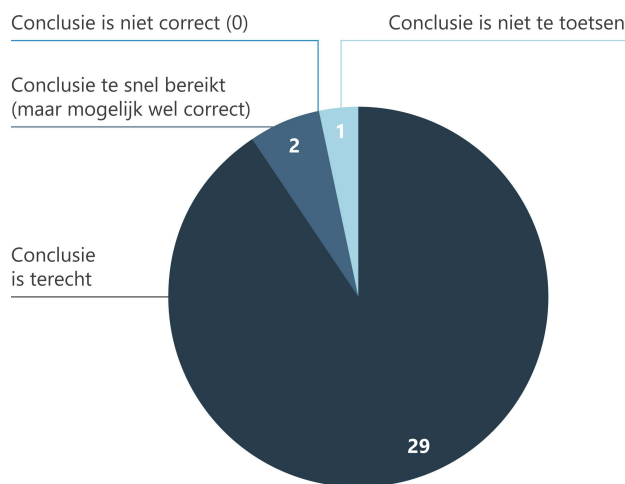
Figuur 3: Welke redenen waren dominant bij het besluit om een locatie niet verder te onderzoeken?

1.11 Escalatie: Fivoor zoekt externe hulp

Uit het dossier blijkt dat Fivoor het dossier minimaal vier keer heeft geëscaleerd naar landelijke of regionale bestuursorganen. Er zijn escalaties naar de Minister voor Rechtsbescherming (2021–2022), het Regionaal Veiligheidscollege Midden-Nederland (2023), de Minister van Justitie en Veiligheid (2023) en de Commissaris van de Koning in de provincie Utrecht (2024). Ook ‘achter de schermen’ heeft Fivoor regelmatig contact gehad met de ministeries, het Regionaal Veiligheidscollege Midden-Nederland, het Rijksvastgoedbedrijf en gemeenten. Dit leidt op verschillende momenten tot steunbetuigingen en ook praktische hulp, maar op geen enkel moment leidt dit tot de concrete beschikbaarheid van een locatie of tot de actieve medewerking van gemeenten aan het vestigen van Fivoor binnen de gemeentegrenzen.

1.12 Hoe zorgvuldig is Fivoor te werk gegaan?

Onderdeel van de vraagstelling is het inzicht geven in de zorgvuldigheid waarmee Fivoor en Altrecht de verplaatsingsmogelijkheden hebben onderzocht. Onze conclusie is dat Fivoor en Altrecht overwegend zorgvuldig te werk zijn gegaan. In 90% van de gevallen kunnen wij op basis van de beschikbare informatie de afweging van Altrecht / Fivoor reconstrueren, en zouden wij tot dezelfde conclusie komen. In twee gevallen vinden wij dat Fivoor en Altrecht een locatie te snel hebben losgelaten.

Figuur 4: Hoe zorgvuldig zijn Altrecht en Fivoor te werk gegaan bij het beoordelen van potentiële locaties?

1.13 Observaties: de inspanningen komen relatief laat op gang

De inspanningen om een nieuwe locatie voor Fivoor te vinden komen relatief laat op gang. In 2015 was de visie van Altrecht al gericht op het verhuizen van alle zorgfuncties, inclusief de forensische zorgfuncties. Toch zijn de eerste locatieverkenningen in het dossier uit 2018. De koopovereenkomst met BPD volgt in 2019 en in 2020 bevestigt Altrecht aan BPD besloten te hebben de zorgkern geheel te verlaten. Achteraf gezien ontstaat de indruk dat het beter zou zijn geweest als het actief verkennen van de mogelijkheid om te verhuizen al in 2015 was gestart. Altrecht en Fivoor zouden dan gezamenlijk al vijf jaar naar locaties hebben kunnen zoeken, voordat het moment daar was om BPD duidelijkheid te geven over het vertrek. Een nuancering hierbij is dat Altrecht aangeeft moverende

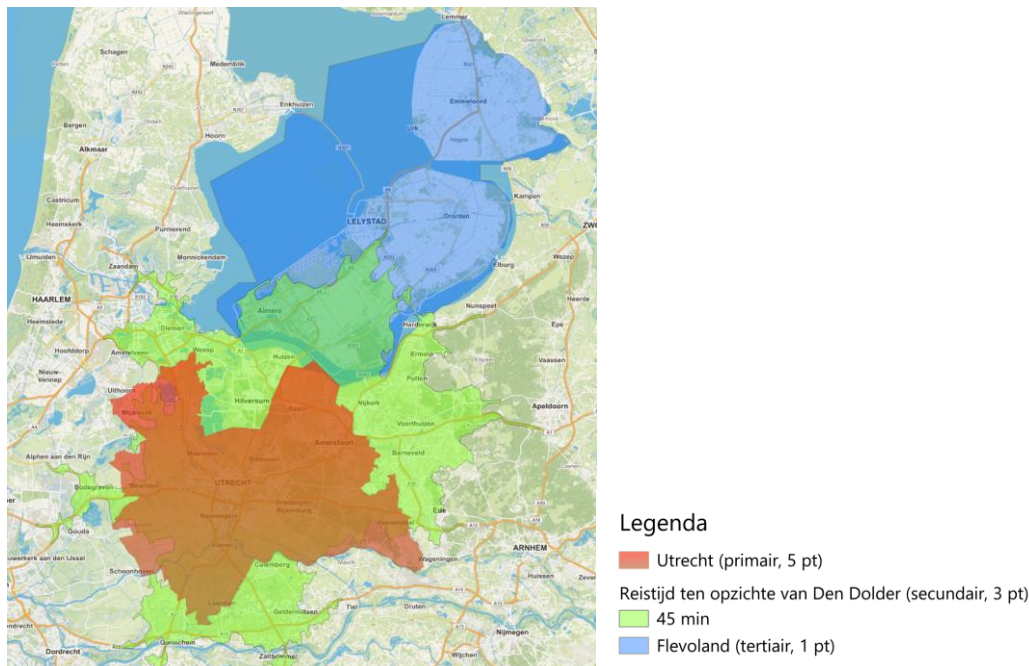
redenen te hebben gehad om niet voorafgaand aan het sluiten van de koopovereenkomst met BPD al in te zetten op het vinden van een nieuwe locatie voor de forensische zorg. Zonder zekerheid over het vinden van een koper was Altrecht financieel afhankelijk van de zorgopbrengsten en later huuropbrengsten van Fivoor om de kapitaallasten van de bestaande gebouwen te kunnen dragen.

1.14 De andere partijen blijven op armlengte afstand

Wat ook opvalt in het zoekproces is dat het herhuisvesten van Fivoor de opgave blijft van Altrecht en/of Fivoor. De andere betrokken partijen (gemeente Zeist en BPD) blijven op armlengte afstand. Andersom blijven Altrecht en Fivoor ook zelfstandig zoeken, en sturen niet (zichtbaar) aan op gezamenlijk handelen met gemeente Zeist of BPD richting andere gemeenten. Dit is verklaarbaar vanuit de specifieke eigen verantwoordelijkheid van partijen, maar het feit dat partijen niet tot gezamenlijk bestuurlijk handelen komen draagt uiteindelijk niet bij aan het behalen van wat het gedeelde belang van partijen is. Een van de gevolgen daarvan is dat Fivoor in de escalatiepogingen die zij onderneemt te veel alleen staat, en daardoor te weinig gewicht in de schaal legt. Tot een (zichtbare) gezamenlijke strategie om het onderwerp te agenderen en de belangen te behartigen komt het bijvoorbeeld niet.

1.15 Bureaustudie naar potentiële locaties

Bij de bureaustudie naar potentieel geschikte locaties is een zoekgebied gehanteerd dat bestaat uit de provincie Utrecht (primair zoekgebied) en een gebied daaromheen met locaties die binnen +/- 45 minuten rijtijd van de huidige Fivoor-locatie in Den Dolder liggen (secundair zoekgebied). Dit zoekgebied is enerzijds afgebakend vanwege de praktijk dat forensische zorg in grote mate een regionaal gebonden activiteit is. Het Fivoor-onderdeel Wier heeft het werkgebied Utrecht, Flevoland, Noord-Holland, terwijl de Forensisch Psychiatrische Afdeling (FPA) als verzorgingsgebied overwegend Utrecht en daarnaast Flevoland heeft. En anderzijds geldt dat ook in de geestelijke gezondheidszorg de beschikbaarheid van gekwalificeerde medewerkers een belangrijk knelpunt is. Voor Fivoor is het daarom essentieel dat een aanzienlijk deel van de medewerkers na een verhuizing van de werklocatie in dienst blijft.

Figuur 5: Primaair, secundair en tertiair zoekgebied voor potentiële locaties

Het zoekprofiel voor geschikte locaties is gebaseerd op het programma van eisen dat door Fivoor is verstrekt. De locatie moet ruimte bieden voor 14.000 tot 17.000 m² bruto vloeroppervlak en ongeveer 75 parkeerplaatsen. Een locatie van +/- 2 hectare groot is ideaal (maar locaties vanaf 1,25 hectare zijn te overwegen).

Naast de fysieke ruimte voor de gevraagde functies is onder meer gekeken naar de bestemming van locaties. Daarbij is in beeld gebracht in hoeverre forensische zorg past in de vigerende bestemming. Andere criteria gingen onder meer over het bereikbaarheidsprofiel, de ligging in relatie tot verwachtingen over het maatschappelijk veiligheidsgevoel en geschiktheid voor het opbouwen van verlobbewegingen. Daarnaast is in beeld gebracht wie de zeggenschap hebben over de locatie: de eigenaar en het bevoegd gezag voor het verlenen van een omgevingsvergunning.

Tot slot was een belangrijke conditie bij het uitvoeren van het bureauonderzoek dat de onderzoekers in deze fase geen contacten legden met eigenaren (uitgezonderd Rijksvastgoedbedrijf). Het criterium of een locatie ook daadwerkelijk beschikbaar is, kon als gevolg daarvan in de bureaustudie geen rol spelen.

1.16 Conclusie: geen tekort aan ruimtelijk geschikte locaties, wel een absolute schaarste aan locaties waar Fivoor zich kan vestigen zonder de actieve medewerking van de betreffende gemeente

In totaal zijn 40 locaties bestudeerd, waarvan 26 locaties genoeg perspectief hadden om verder te analyseren en in een rangorde op te nemen. Van deze locaties zijn er slechts vier die de juiste bestemming Maatschappelijk – Gezondheidszorg hebben waarbinnen forensische zorg is toegelaten. Alleen deze vier locaties bieden (ten tijde van het onderzoek) kansen voor Fivoor om geheel zelfstandig (dus zonder actieve medewerking van de betreffende gemeente) de vestiging van forensische zorg mogelijk te maken. Van deze locaties ligt er één buiten het primaire en secundaire zoekgebied. Twee liggen in de gemeente Zeist (waarvan één Willem Arntszhoeve betreft, de locatie

waar Fivoor reeds gevestigd is). *(En de vierde locatie belandt op de shortlist van locaties die partijen in de tweede fase nader bestuderen. Zie daarvoor hoofdstuk 2. Actuele stand van zaken per januari 2025.)*

Op de overige 22 locaties gaat het om plekken waar Fivoor niet zelfstandig terecht kan, maar de actieve medewerking van de betreffende gemeente nodig heeft. De onderzochte locaties vallen in groepen uiteen. Gekeken is naar de mogelijke inpassing op een bestaand GGZ-terrein, naar overtollig rijksvastgoed, naar niet-overtollig rijksvastgoed, en naar de mogelijkheid om aan te sluiten bij een algemeen zorgcluster.

Uit de locatieanalyse blijkt dat er voldoende locaties binnen het zoekgebied zijn waar de forensische zorg ruimtelijk en functioneel inpasbaar zou zijn. Wel geldt dat in nagenoeg alle gevallen de actieve medewerking van de betreffende gemeente (en vanzelfsprekend ook de grondeigenaar) noodzakelijk is om vestiging mogelijk te maken.

1.17 Advies: strategie voor het vervolg

Tot slot is ons de vraag gesteld om aan te geven ‘welke stappen gezet dienen te worden om de gevonden locaties nader te onderzoeken en in gebruik te gaan nemen door Fivoor.’ Er is niet één juist antwoord op deze vraag. Welke volgende stappen gezet moeten worden, is rechtstreeks afhankelijk van het (gemeenschappelijk) perspectief waarmee partijen naar het vraagstuk kijken.

In grote lijnen zijn drie perspectieven op het probleem denkbaar:

1. Het vinden van een nieuwe locatie voor Fivoor is de **individuele opgave** van Fivoor en Altrecht.
2. Het vinden van een nieuwe locatie voor Fivoor is de **gezamenlijke opgave** van de vier partijen aan tafel: Altrecht, Fivoor, gemeente Zeist, BPD.
3. Het vinden van een nieuwe locatie voor Fivoor is een **regionale opgave**.

Er is niet één juist perspectief, ieder van de drie beschreven zienswijzen is te rechtvaardigen met valide argumenten. Maar, helder is wel dat het perspectief dat partijen kiezen grote invloed heeft op de strategie om geschikte huisvesting voor Fivoor te vinden, en op de kans dat een van de gevonden locaties door Fivoor in gebruik kan worden genomen.

1.18 Een individuele opgave

Het perspectief van de individuele opgave leidt ertoe dat Fivoor realistisch gezien alleen terecht kan op die locaties waar forensische zorg zonder meer in het bestemmingsplan past. Uit het feitenrelaas blijkt dat Fivoor er niet op kan rekenen dat een gemeente medewerking verleent, dus zal Fivoor moeten aansturen op een vergunning door middel van een ‘gebonden beschikking’. Dit botst met de omgevingsbewuste werkwijze die Fivoor voorstaat in haar PVE. Maar bovenal blijkt uit het bureauonderzoek dat het aantal locaties waar Fivoor met deze strategie terecht kan beperkt is tot enkele locaties. De kans op succes van deze strategie is laag.

1.19 Een gezamenlijke opgave

Het perspectief van een gezamenlijke opgave voor de betrokken partijen leidt tot een hele andere strategie. Partijen pakken samen de regie, en committeren zich aan het uitgangspunt dat de partijen aan tafel alle middelen ter beschikking hebben om een passende oplossing vorm te geven. Altrecht, gemeente Zeist en BPD hebben grondposities, gemeente Zeist is binnen de gemeente bevoegd gezag

voor het verlenen van een vergunning. Deze gezamenlijke strategie kan zich ook richten op locaties van andere eigenaren of in andere gemeenten. Omdat het uitgangspunt in dit scenario is dat de betreffende gemeente medewerking verleent aan de komst van Fivoor, is het niet noodzakelijk dat forensische zorg zonder meer in het bestemmingsplan past. Zolang de vergunning maar verleend kan worden op basis van 'een evenwichtige toedeling van functies aan locaties'. De kans dat deze strategie leidt tot succes in de zin dat Fivoor alsnog kan vertrekken van de Willem Arntszhoeve is hoog, mits de voorwaarden ingevuld kunnen worden: er wordt een geschikte locatie gevonden en de betreffende gemeente (Zeist of een andere gemeente) is bereid om actief mee te werken aan het mogelijk maken van het vestigen van Fivoor.

1.20 Een regionale opgave

Het perspectief van een regionale opgave verschuift de aansturing naar het regionale niveau. In regionaal verband wordt een geschikte locatie gezocht en geselecteerd. Bijvoorbeeld binnen de vastgoedportefeuille van het rijk. Voorwaarde voor succes in deze strategie is dat uiteindelijk de gemeenten in de regio zich committeren aan de uitkomst: de gemeente waar de geschikte locatie wordt gevonden, moet uiteindelijk medewerking verlenen door een omgevingsvergunning af te geven. Een tweede voorwaarde is dat op regionaal niveau een inspanning op gang komt die consistent de herhuisvesting op de agenda houdt en volhoudt tot een nieuwe locatie is gevonden en aan Fivoor ter beschikking is gesteld. Op basis van de ervaringen uit het verleden, zoals die blijken uit het feitenrelaas, dringt de conclusie zich op dat de kans op succes van dit scenario laag is. Deze kans kan aanmerkelijk groter worden indien een daadkrachtige bestuurlijke coalitie tot stand komt die volhoudt totdat de beoogde resultaten zijn behaald.

Als de wens is dat een nieuwe locatie voor Fivoor gevonden wordt buiten de Willem Arntszhoeve, dan is ons advies dat partijen de herhuisvesting aanvaarden als een gezamenlijke opgave.

1.21 Stappenplan

Dat leidt tot de volgende stappen die wij adviseren om de gevonden locaties verder te onderzoeken en in gebruik te laten nemen door Fivoor:

1. Aanvaard de herhuisvesting van Fivoor als een gezamenlijke opgave
2. Richt een structuur in voor de samenwerking
3. Gebruik in de samenwerking de deskundigheid en het netwerk van alle partijen
4. Richt de inspanningen in eerste instantie op locaties die draagvlak hebben bij alle partijen
5. Spreek een termijn af wanneer Altrecht en Fivoor uiterlijk gaan starten met het werken aan een terugvalsscenario

Naar aanleiding van dit advies hebben partijen in onderling overleg een aantal vervolgstappen doorlopen. De wijze waarop dit is vormgegeven en het resultaat waartoe dit heeft geleid is beschreven in hoofdstuk 2: Actuele stand van zaken per januari 2025.

2. Actuele stand van zaken per januari 2025

(Toegevoegd op 20 januari 2025)

Nadat op 17 september 2024 de concept resultaten van het onderzoek zijn gepresenteerd, zijn de betrokken partijen samen aan de slag gegaan, waarbij onderdelen van het advies zijn overgenomen. Dit is fase twee van het onderzoek, een vervolgstap op de oorspronkelijke opdracht. Tussen september 2024 en januari 2025 zijn de volgende stappen gezet:

- Partijen hebben gekozen een vervolgstap te zetten vanuit het perspectief dat het vinden van een nieuwe locatie voor Fivoor de grootste kans op succes heeft, als de betrokken partijen daar samen aan werken. Niet iedere partij vindt zichzelf formeel verantwoordelijk, maar iedere partij heeft aangegeven (waar mogelijk) te willen bijdragen aan een oplossing.
- Daarbij hebben partijen ervoor gekozen om ook locaties in andere gemeenten in beschouwing te nemen, en locaties van andere eigenaren (dat wil zeggen: geen van de vier partijen aan tafel is eigenaar). Locaties in de gemeente Zeist waren niet volledig uitgesloten, maar de meeste verkende locaties lagen in andere gemeenten.
- De 26 locaties die uit het bureauonderzoek kwamen als locaties die enig perspectief bieden op het huisvesten van Fivoor zijn door de partijen gezamenlijk besproken en geëvalueerd, met als doel een shortlist te maken van locaties die verder verkend zouden worden. Deze shortlist bevatte uiteindelijk 12 locaties. Partijen spraken af om deze locaties met urgentie te verkennen. Doel was de verkenning af te ronden per eind 2024.
- Per locatie is gekeken naar welke strategie de grootste kans op succes zou geven. Daarbij is gebruik gemaakt van de relatieve competenties van de verschillende betrokken partijen. De locaties vallen in enkele groepen uiteen:
 - Locaties in de provincie Flevoland (3): voor deze locaties is een ervaren bestuurder uit de regio in de rol van verkenner in gesprek gegaan met de betrokken gemeentebesturen. Voor deze locaties was de medewerking van de gemeenten onmisbaar. Deze locaties zijn afgefallen.
 - Inpassen op een bestaand GGZ-terrein: deze mogelijkheid is nader verkend in een contact tussen de bestuurder van Altrecht en de betreffende collega GGZ-instelling. Deze locatie is vervolgens afgefallen.
 - Aansluiten bij een bestaand zorgcluster: deze mogelijkheid is verder verkend door regionale bestuurlijke contacten van gemeente Zeist te benaderen. De locatie is vervolgens afgefallen.
 - Verwerven zorglocatie: Deze locatie betrof één van de weinige locaties waar de functie van Fivoor op basis van de globale toetsing past binnen het vigerend bestemmingsplan. Voor deze locatie is via de operationele lijn contact gelegd met de eigenaar, die op dat moment een procedure doorliep om de locatie te verkopen. Via de bestuurlijke lijn is contact gelegd met de betreffende gemeente, en is gesproken over het perspectief van de komst van Fivoor. De locatie is vervolgens aan de hand van de verkoopdocumentatie door Fivoor (en Altrecht in haar rol als aandeelhouder van Fivoor) beoordeeld als onvoldoende geschikt en is afgefallen.
 - Locaties van het rijk (6): Voor deze locaties is zowel op ambtelijk als op bestuurlijk niveau contact gelegd met het ministerie van justitie en veiligheid. De verkenning van deze zes locaties loopt nog. Daarmee zijn deze locaties die behoren tot het rijksvastgoed op dit

- moment de enige resterende opties die perspectief bieden op een verhuizing van Fivoor van de Willem Arntszhoeve.
- Op 2 januari 2025 vond in Den Dolder een dodelijk steekincident plaats. Hierdoor is de openstaande belofte van het vertrek van Fivoor van de Willem Arntszhoeve opnieuw vol in de aandacht komen te staan. Een dramatische gebeurtenis zoals dit maakt het vinden van een nieuwe locatie voor forensische zorg nog moeilijker dan het al was. Tegelijkertijd is de urgentie van het vraagstuk gegroeid door de recente gebeurtenissen.

Wijnhaven 23
3011 WH Rotterdam
Nederland
+31 10 275 59 95

info@rebelgroup.com
www.rebelgroup.com